USAID
ОД АМЕРИКАНСКИОТ НАРОД

BUXHETI PËR QYTETARËT E KOMUNËS SË TEARCËS PËR VITIN 2024

Ky dokument është përgatitur si pjesë e Projektit të USAID-it për forcimin e kapaciteteve për shfrytëzimin e resurseve, me mbështetjen e popullit amerikan nëpërmjet Agjencisë së SHBA për zhvillim ndërkombëtar (USAID).

USAID
ОД АМЕРИКАНСКИОТ НАРОД

20.12.1996

ЛОГО НА ОПШТИНАТА

BUXHETI PËR QYTETARËT E KOMUNËS SË TEARCËS PËR VITIN 2024

PËRMBAJTJA

Pse buxheti qytetar? _____ 3

CILAT JANË KOMPETENCAT E KOMUNËS? _____ 4
ÇKA ËSHTË BUXHETI KOMUNAL DHE NGA ÇKA PËRBËHET?_____ 4
CILAT JANË AKTIVITETE KOMUNALE QË I REALIZON KOMUNA JONË?_____ 5
SI I MBLEDH KOMUNA TË HYRAT KOMUNALE?_____ 5
CILAT JANË BURIMET KRYESORE TË TË HYRAVE KOMUNALE? _____ 7
SA TË HYRA TATIMORE PLANIFIKON KOMUNA TË MBLEDH?_____ 8
TATIMET NË PRONË-TË HYRA TË RËNDËSISHME VETANAKE KOMUNALE _____ 9
TË HYRAT JOTATIMORE _____ 10
CILI ËSHTË ROLI I TRANSFEREVE NGA QEVERISJA QENDRORE-DOTACIONET? _ 11
KU DHE SI SHPENZOHEN PARATË KOMUNALE? _____ **Error! Bookmark not defined.**2
SA PLANIFIKON TË SHPENZOJË KOMUNA PËR SECILËN PJESË KOMPETENCË/PROGRAMË-SHËRBIM PËR QYTETARËT?_____ 13
TË HYRAT DHE SHPENZIMET E KOMUNËS PËR KOKË-BANORI _____ 18
SI REALIZOHET BUXHETI KOMUNAL? _____ 19
DOKUMENTET KYÇE BUXHETORE - si mundet qytetarët të përcjellin realizimin e buxhetit komunal? _____ 22

PSE BUXHETI QYTETAR?

- ✓ Informimi i qytetarëve se si mblidhen të hyrat komunale dhe si shpenzohen mjetet komunale
- ✓ Edukimi i qytetarëve për termat kryesore, principet dhe parimet që lidhen me buxhetin komunal dhe financat lokale.
- ✓ Rritja e vetëdijes së qytetarëve për rolin e tyre në procesin buxhetor në nivel lokal.
- ✓ Nxitje dhe aktivitet në pjesëmarrjen më të madhe të qytetarëve në proceset e planifikimit dhe realizimit të buxhetit komunal.
- ✓ Njohja e qytetarëve me BUXHETIN e miratuar për vitin 2024 dhe karakteristikat e saj themelore - struktura - cilat janë dhe sa janë të hyrat komunale dhe ku planifikon komuna t`i shpenzojë burimet publike.

CILAT JANË KOMPETENCAT E KOMUNËS?

- -Planifikimi urbanistik (urbane dhe rurale)
- -Mbrojtja e mjedisit jetësor dhe natyrës
- -Veprimtaritë komunale
- Kultura
- -Sporti dhe rekreacioni
- Mbrojtja sociale dhe mbrojtja e fëmijëve
- -Arsimi
- -Mbikëqyrje e kryerjes së punëve nën kompetencat e saj
- Kompetenca të tjera të definuara me ligj

ÇKA ËSHTË BUXHETI KOMUNAL DHE NGA ÇKA PËRBËHET?

Buxheti i njësisë së qeverisjes lokale është një plan vjetor i të hyrave, të ardhurave të tjera dhe fondeve të miratuara dhe përfshinë buxhetin bazë, buxhetin e dotacioneve, buxhetin e donacioneve, buxhetin e kredive dhe buxhetin e veprimtarive vetëfinancuese. Buxheti i qeverisjes lokale demonstron vlerat dhe prioritetet e pushtetit lokal. Buxhetimi dhe teknikat planifikimit financiar janë elemente kyçe në ruajtjen e integritetit fiskal të qeverisjes lokale.

Të hyrat

- Të hyrat tatimore
- Të hyrat jotatimore
- Të hyrat kapitale
- Transfertat dhe donacionet
- Detyrimet në vend
- Detyrimet jashtë vendit

Shpenzimet

- Pagat dhe kompenzimet
- Rezerva dhe shpenzime të papërcaktuara
- Mallra dhe shërbime
- Kamatat
- Subvencionet dhe transfertat
- Ndihmat sociale
- Shpenzimet kapitale
- Pagesa(shlyerja) e pjesës kryesore

KUSH JANË AKTIVITETET BUXHETORE QË I REALIZON KOMUNA JONË?

Kryetari dhe administrata komunale, me qëllim konsolidimin për nevojat e qytetarëve dhe për të përgatitur buxhetin komunal që do t'u përgjigjej nevojave dhe prioriteteve të identifikuara, iniciuan disa aktivitete si; duke vizituar zonat e banuara dhe duke diskutuar me qytetarët dhe bizneset për një konsolidim më specifik të prioriteteve të tyre buxhetore. Gjithashtu, Komuna ka një politikë të hapur për pjesëmarrjen e qytetarëve - në ditë të caktuara të javës çdo qytetar i komunës mund të vijë në ambientet e komunës dhe të ndajë idetë, nevojat dhe kërkesat e veta me personat përgjegjës në komunë dhe kryetarin e komunës.

SI I GRUMBULLON KOMUNA TË HYRAT KOMUNALE?

Sigurimi dhe mbledhja efikase e të hyrave komunale janë bazë për ofrimin e të mirave dhe shërbimeve të nevojshme publike për qytetarët e komunës. Qëkëtu, më poshtë janë paraqitur (shuma e tyre, përqindja e pjesëmarrjes) buxheti bazë i komunës dhe "rrjedhat" kryesore shtesë të të hyrave në buxhetin komunal - të hyrat vetanake, dotacionet - pushteti qendror, donacionet, huamarrjet etj.

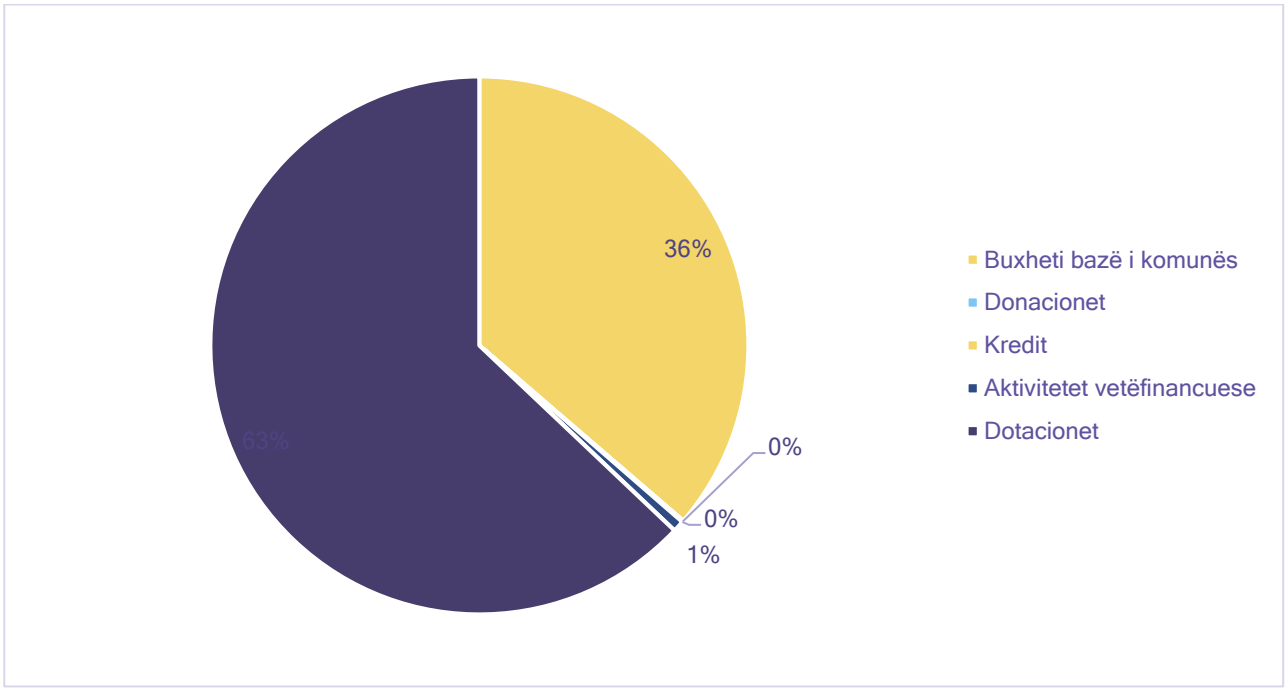
BUXHETI I KOMUNËS është plan vjetor i të hyrave, të ardhurave dhe mjeteve tjera të miratuara dhe i përfshinë buxhetin bazë, buxhetin e dotacioneve, buxhetin e donacioneve, buxhetin e kredive dhe buxhetin e aktiviteteve vetëfinancuese. Ndërsa, BUXHETI BAZË I komunës është plan vjetor i të hyrave, të ardhurat e tjera dhe mjeteve të miratuara me buxhet për financimin e kompetencave bazë të komunës. DOTACIONI paraqet transfertë nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe buxhetet e mjeteve në buxhetin e komunës. Donacionet janë mjete të destinuara kryekëput nga donatorët në bazë të një marrëveshjeje

të lidhur. Veprimtaritë vetëfinancuese janë të ardhura vjetore të shfrytëzuesve buxhetorë që janë shtesë e aktiviteteve themelore ligjore.

Tabela 1. Të hyrat e Komunës (në denarë dhe struktura në %)

Llogarija e të hyrave	vlera	Struktura e të hyrave në %
Buxheti themelor i komunës	105.485.674	36,30
Donacioni	257.334	0,09
Kreditet	0	0,00
Aktivitetet vetëfinansuese	2.000.000	0,69
Blok dotacioni	182.839.971	62,92
Gjithsej	290.582.979	100

Grafiku 1. Struktura e të hyrave komunale sipas llojeve të llogarive (në %)

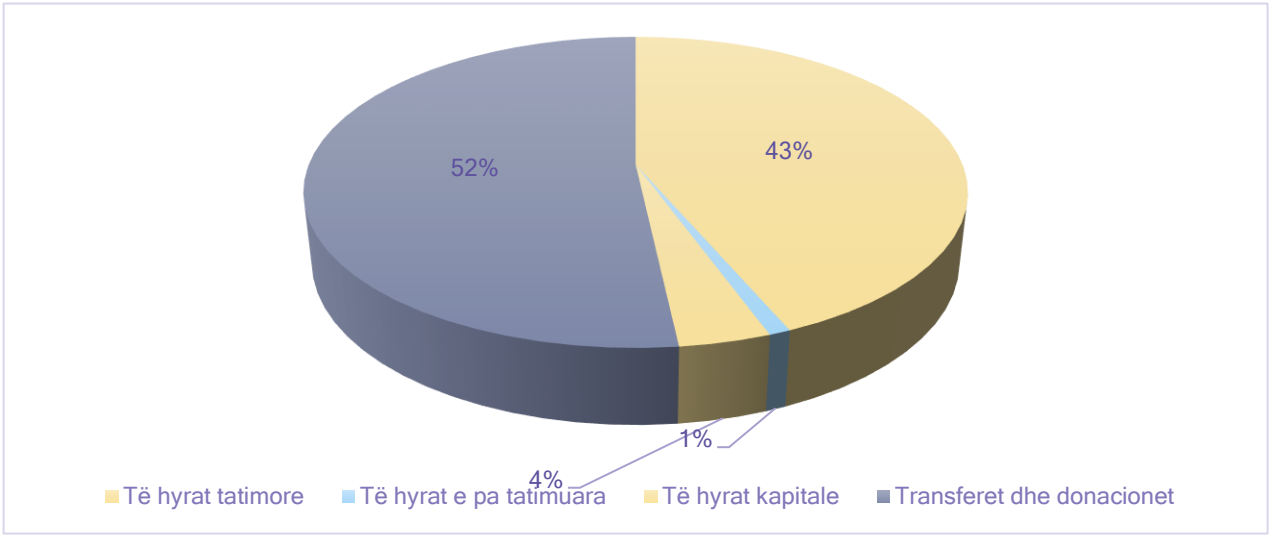
CILAT JANË BURIMET KYÇE TË TË HYRAVE KOMUNALE?

TË ARDHURAT E KOMUNAVE në buxhet janë taksat dhe pagesat e tjera të detyrueshme, të cilat përcaktohen me ligj, të ardhurat që rrjedhin nga pronësia e mjeteve (interesat, dividentët, qiratë, etj.), kompensimi për mallrat ose shërbimet e ofruara, dhuratat, donacionet, sponsorizimet, subvencionet dhe transferet. Rëndësi të veçantë kanë BURIMET VETANAKE TË TË ARDHURAVE të komunës, ku përfshihen taksat lokale, tatimet lokale dhe kompenzimet lokale, të hyrat nga prona e komunës, vetëkontributi, gjobat në të holla, donacionet dhe të hyrat e tjera të konsoliduara me ligj.Në vazhdim janë paraqitur burimet kryesore të të hyrave që komuna planifikonë të sigurojë në vitin 2024. Shuma më e madhe e të hyrave do të sigurohet nga taksat komunale për shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e ndriçimit publik, në vlerë prej 17.900.538 denarë. Në strukturën e të hyrave kryesore, pjesën më të madhe e zënë transferet dhe donacionet, në vlerë prej 54,578,739 denarë me 51,7%, ndërsa të hyrat tatimore kapin vlerën prej 45,951,935denarë me 43,6%, të hyrat të patatimuara në vlerë prej 945.000denarë me 0,9%, dhe të hyrat kapitale në vlerë prej 4,010,000 me 3,8%.

Tabela 2. Të hyrat kyçe të komunës në pajtim me klasifikimin ekonomik (shuma në denarë dhe struktura ne %).

Llojet e të hyrave	vlera	pjesmarja e të hyrave në %
Të hyrat tatimore	45.951.935	43,6
Të hyrat e pa tatimuara	945.000	0,9
Të hyrat kapitale	4.010.000	3,8
Transferet dhe donacionet	54.578.739	51,7
Gjithësej	105.485.674	100,0

Grafiku 2. Struktura e të hyrave komunale sipas klasifikimit ekonomik (në %)

SA TË HYRA TATIMORE PLANIFIKON TË MBLEDH KOMUNA?

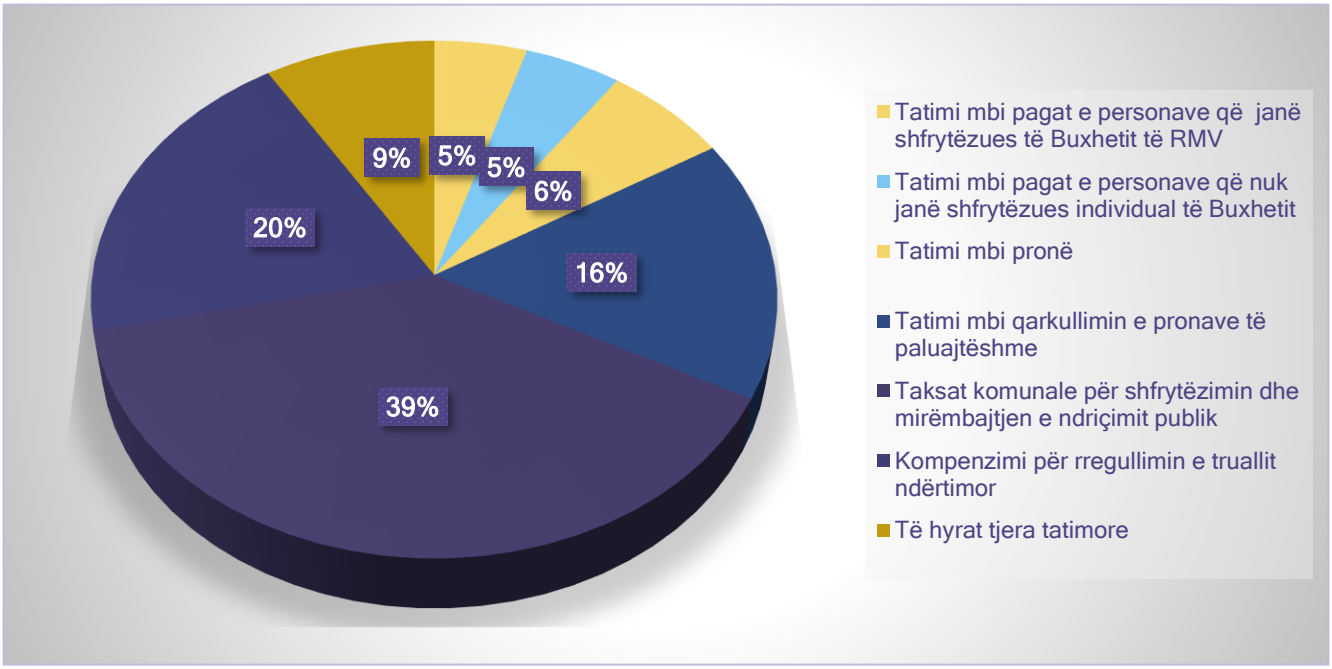
Të hyrat tatimore janë pjesa themelore dhe më e rëndësishme e të hyrave vetanake të komunës, andaj më poshtë ju paraqesim shumën e të hyrave tatimore që komuna planifikon të mbledhë në vitin 2024. Gjithashtu është paraqitur struktura që tregon se cilat të hyra tatimore planifikohet të kenë pjesëmarrjen më të madhe në të hyrat komunale.

Tabela 3. Të hyrat tatimore kyçe të komunës (shuma në denarë dhe struktura ne %)

Të hyrat tatimore	vlera	pjesmarja në %
Tatimi mbi pagat e personave që janë shfrytëzues të Buxhetit të RMV	2.200.000	5
Tatimi mbi pagat e personave që nuk janë shfrytëzues individual të Buxhetit	2.300.000	5
Tatimi mbi pronë	3.000.000	7
Tatimi mbi qarkullimin e pronave të paluajtëshme	7.500.000	16
Taksat komunale për shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e ndriçimit publik	17.900.538	39
Kompenzimi për rregullimin e truallit ndërtimor	9.000.000	20
Të hyrat tjera tatimore	4.051.397	9
Gjithsej	45.951.935	100

Komuna planifikon të sigurojë më së shumti të hyra nga taksat komunale për shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e ndriçimit publik, ndërsa pjesën më të vogël të të hyrave tatimore e zë tatimi në pronë nga personat juridikë.

Grafiku 3. Të hyrat tatimore të Komunës së Tearcës (në denarë)

TATIMI MBI PRONËN - E HYRË E RËNDËSISHME VETANAKE E KOMUNËS

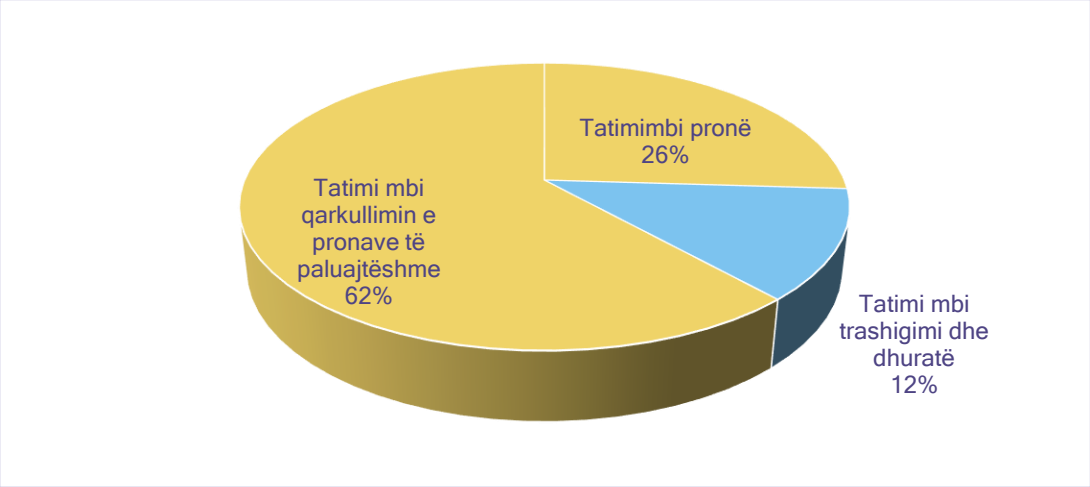
Tatimi mbi pronën është një nga burimet më të rëndësishme të të hyrave vetanake të komunës. Struktura e planifikuar për vitin 2024 e llojeve të veçanta të tatimit mbi pronën është paraqitur më poshtë.

Proporcionin më të lartë të të hyrave e zë tatim mbi qarkullimin e pronave të paluajtshme me të drejtë pjesëmarjeje prej 61,7% në vlerën totale të tatimeve pronësore.

TabelaD.1.Llojet e tatimit mbi pronë

Tatimi mbi pronën	vlera	pjesmarja në %
Tatimimbi pronë	3.156.397	26,0
Tatimi mbi trashigimi dhe dhuratë	1.500.000	12,3
Tatimi mbi qarkullimin e pronave të paluajtshme	7.500.000	61,7
Gjithësej	12.156.397	100,0

Grafiku 4. Struktura e tatimeve në pronë në totalin e të hyrave sipas tatimit bazë në pronë të Komunës së Tearcës (në %)

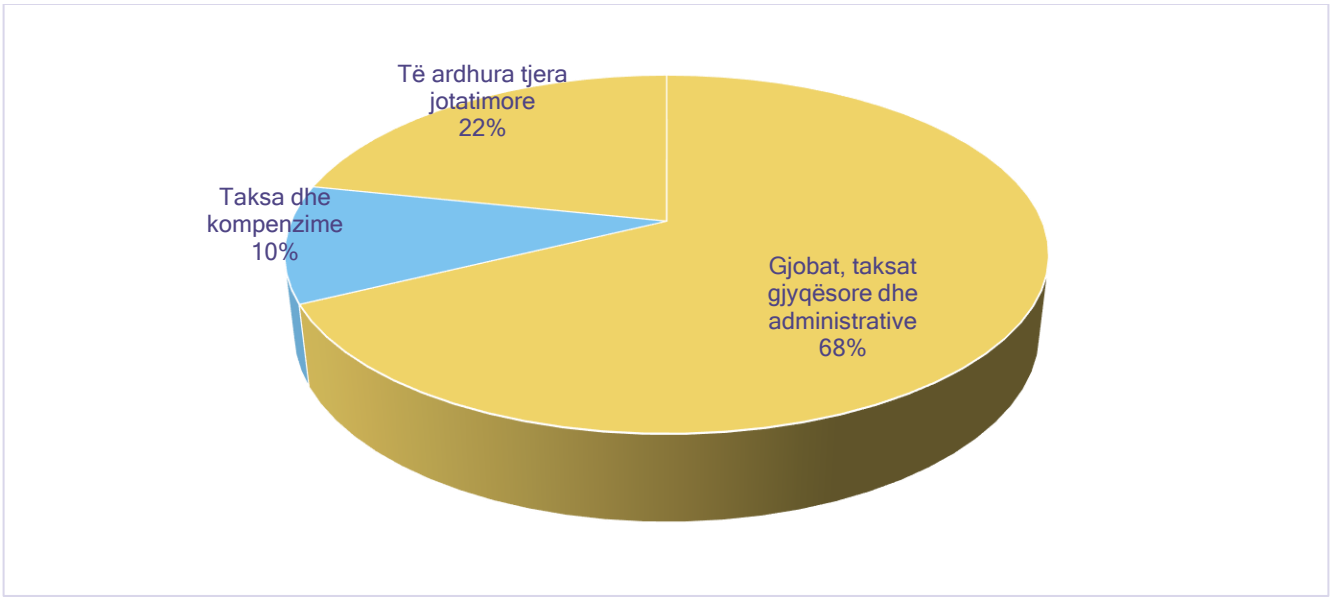
TË HYRAT JOTATIMORE

Të hyrat jotatimore të cilat, komuna planifikon t`i mbledh për vitin 2024 janë të paraqitura në vazhdim. Shuma më e madhe e të hyrave jotatimore duhet të jenë të siguruara nga gjobat, tarifat gjyqësore dhe administrative me 67,7%, kurse proporcioni më i ulët pritet të jetë te taksat dhe kompenzimet me 10,6%.

Tabela 4. Llojet e të hyrave jotatimore (shuma në denarë dhe struktura në %)

Llojet e të hyrave të patatimuara	vlera	Pjesmarja në %
Gjobat, taksat gjyqësore dhe administrative	640.000	67,7
Taksa dhe kompenzime	100.000	10,6
Të ardhura tjera jotatimore	205.000	21,7
Gjithsej	945.000	100,0

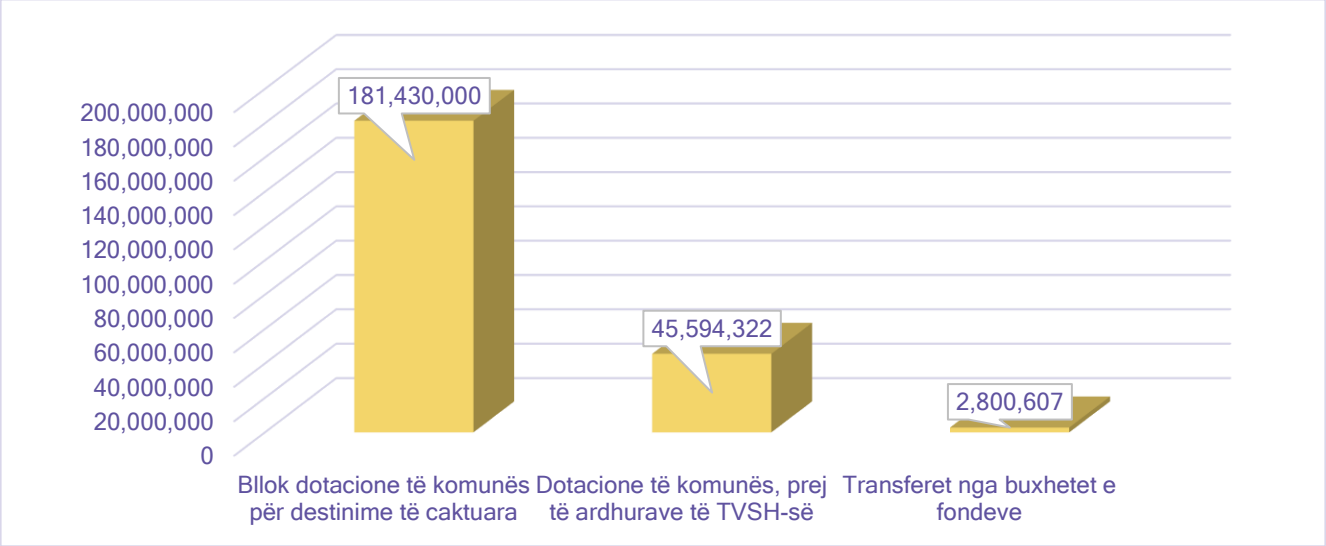
Grafiku 5. Format e të hyrave jotatimore (struktura në %)

CILI ËSHTË ROLI I TRANSFEREVE NGA QEVERISJA QENDRORE-DOTACIONET?

Vlefshmëria e formave kryesore të transfereve nga qeverisja qendrore është theksuar më poshtë. Shuma më e madhe e transfereve është e planifikuar për bllok-dotacionet në vlerë prej 181.430.000,00, shuma planifikuese e transfertës nga TVSH-ja është 45.594.322,00, kurse për transferet nga buxhetet e fondeve me vlerë prej 2.800.607,00 denarë

Grafiku 6. Format e transfereve dhe donacioneve (në denarë)

Bllok-dotacionet janë kompetencat e bartura nga pushteti qendrore dhe janë shumat më të rëndësishme të transfereve të cilat i fiton komuna dhe me të cilën në pjesën më të rëndësishme financohen kompetencat e bartura për arsimin fillor dhe për kopshtin e fëmijëve. Shuma më e madhe e bllok-dotacioneve i referohet arsimit fillor dhe marrin pjesë në strukture më 98%

Tabela 5. Qëllimi i Bllok dotacioneve për komunën

Bllok-dotacioni	vlera	Pjesmarja në %
Arsim fillor	178.271.000	98
Kopshti i fëmijëve	3.159.000	2
Gjithsej	181.430.000	100

KU DHE SI SHPENZOHEN PARATË KOMUNALE ?

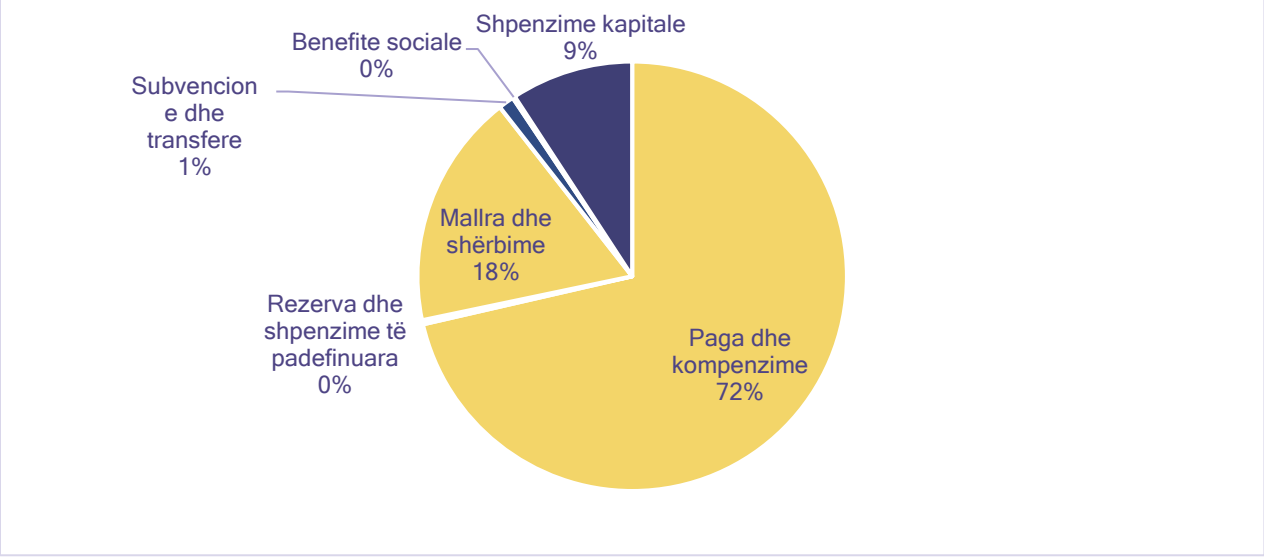
Është e rëndësishme ku dhe si shpenzohen resurset lokale. Shpenzimet lokale janë të lidhura drejtpërdrejtë me sigurimin e nevojave dhe shërbimeve të qytetarëve-për atë struktura e tyre dhe mënyra e shpërndarjes është veçanërisht e rëndësishme të jenë transparentë. Në vazhdim janë të paraqitura shpenzimet kryesore të komunës për vitin 2024.

Shpenzimet më të mëdha në periudhën e ardhshme do ti kemi te shpenzimet për paga dhe shpenzime në shumë prej 207.489.462 denarë, gjegjësisht 71,4% nga struktura e shpenzimeve të përgjithshme, mëtutje, mallra dhe shërbime në vlerë prej 51.479.883,00 denarë, gjegjësisht 17,7% prej shpenzimeve totale. Komuna e ndanë shumën më të ulët të shpenzimeve për benifite sociale, me pjesëmarrje prej 500.000,00denarë gjegjësisht me 0,2% në totalin e shpenzimeve të komunës. Në vitin 2024 shpenzimet kapitale janë parashikuar të arrijnë në 26.776.300,00 denarë, përkatësisht do të marrin pjesë me 9,2%. në strukturën e totalit të shpenzimeve. Pjesa më e madhe e shpenzimeve kapitale janë planifikuar për realizimin e objekteve të tjera ndërtimore - ndërtimin e rrugicave dhe rrugëve.

Tabela 6. Shpenzimet e komunës sipas klasifikimit ekonomik

Llojet e shpenzimeve	vlera	Struktura në %
Paga dhe kompenzime	207.489.462	71,4
Rezerva dhe shpenzime të padefinuara	900.000	0,3
Mallra dhe shërbime	51.479.883	17,7
Subvencione dhe transfere	3.437.334	1,2
Benefite sociale	500.000	0,2
Shpenzime kapitale	26.776.300	9,2
Gjithsej shpenzime	290.582.979	100,0

Grafiku 7. Struktura e shpenzimeve të Komunës së Tearcës sipas klasifikimit ekonomik (në %)

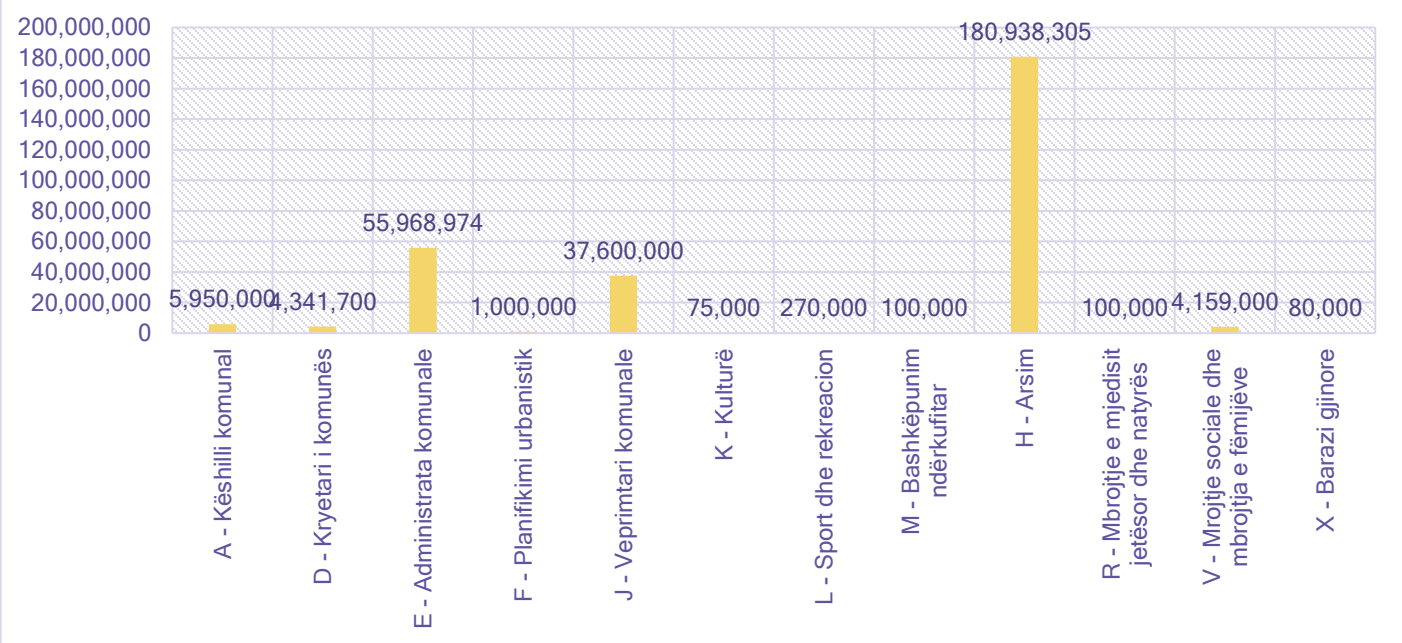

SA PLANIFIKON TË SHPENZOJË KOMUNA PËR SECILËN NDARJE KOMPETENCË/PROGRAMË -SHËRBIM PËR QYTETARËT?

Në vazhdim janë të theksuara planet kyçe për destinimet/shpërndarjet e mjeteve komunale për secilën nga kompetencat-shërbimet, të cilat duhet t`i marrin qytetarët. Shuma më e madhe e shpenzimeve nga llogaria komunale është e ndarë për arsimin fillor në vlerë prej 156.095.000,00 denarë, ndërsa më e ulëta për programet zhvillimore

Tabela 7. Shpenzimet totale të Komunës së Tearcës sipas njësive kompetente (në denarë dhe struktura në %)

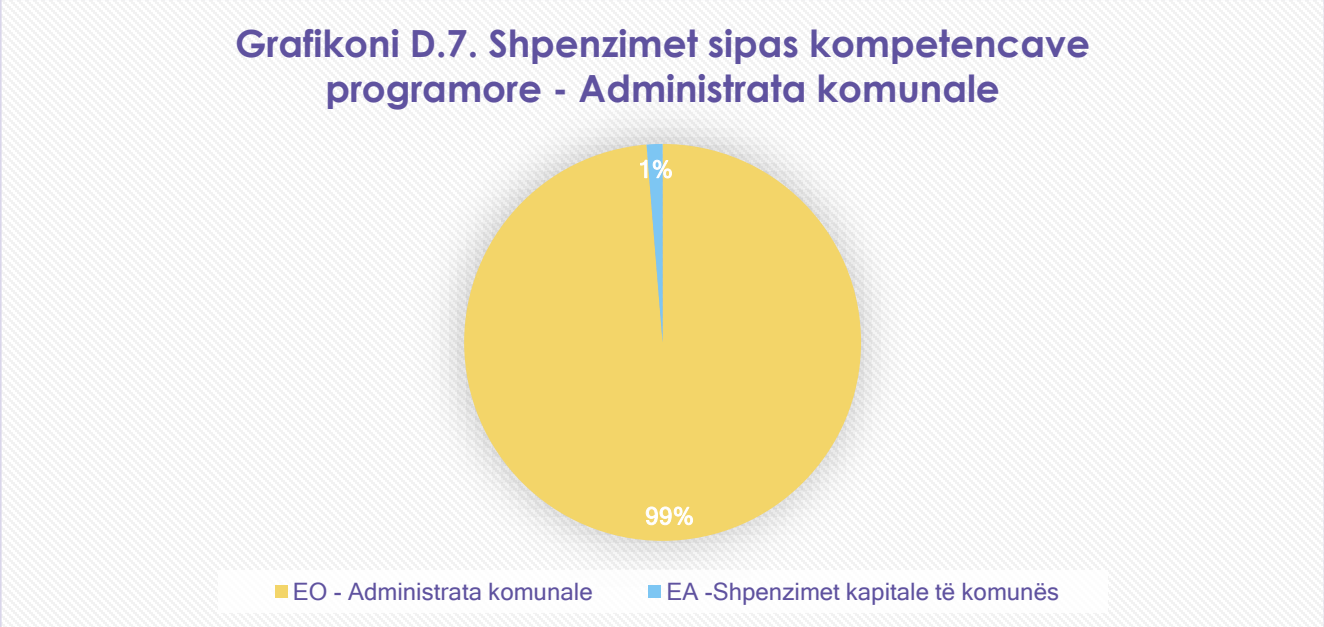
Shpenyimet totale të komunës sipas njesive kompetente	vlera	Pjesmarja në %
A - Këshilli komunal	5.950.000	2,0
D - Kryetari i komunës	4.341.700	1,5
E - Administrata komunale	55.968.974	19,3
F - Planifikimi urbanistik	1.000.000	0,3
J - Veprimtari komunale	37.600.000	12,9
K - Kulturë	75.000	0,0
L - Sport dhe rekreacion	270.000	0,1
M - Bashkëpunim ndërkufitar	100.000	0,0
H - Arsim	180.938.305	62,3
R - Mbrojtje e mjedisit jetësor dhe natyrës	100.000	0,0
V - Mrojtje sociale dhe mbrojtja e fëmijëve	4.159.000	1,4
X - Barazi gjinore	80.000	0,0
Gjithsej	290.582.979	100,0

Shpenzimet e ndara për administratën komunale janë 55.968.974,00 denarë, të njëjtat për shërbime komunale, ngrohje,komunikim dhe transport janë të destinuara 3.089.277,00 denarë, për materiale dhe inventar i imët jnë ndarë 2.910.000,00 denarë, për blerjen e orendive administrative, pajisje, softverë kompjuterikë 722.300,00 denarë, si dhe kemi shpenzime për riparim dhe mirëmbajtje, për dezinfektim, dezinsektim dhe deratizim, shërbime kontraktuese, shpenzimet rrjedhëse, punësime të përkohshme etj.

Shpenzimet sipas kompetencave programore – administrata komunale (në denarë dhe struktura ne %)

Administrata komunale	vlera	Pjesmarja në%
EO - Administrata komunale	55.246.674	98,7
EA -Shpenzimet kapitale të komunës	722.000	1,3
Gjithsej	55.968.674	100,0

Shpenzimet e përgjithshme që janë të destinuara për punën e kryetarit kapin shumën prej 4.341.700,00 denarë dhe përfshijnë 1.831.700,00 denarë për paga dhe kompenzime të kryetarit, 900.000,00 denarë rezerva rrjedhëse të kryetarit, 345.000,00 denarë për shpenzime të rrugës dhe ditore, 1.010.000,00 denarë për subvencione dhe transfere, 500.000,00 për benefite sociale.

Në shpenzimet sipas kompetencës së programeve të urbanizmit dhe planifikimit urbanistik shuma më e madhe ndahet për shërbimet Kontraktuese për planifikimet Urbanistike ku janë të planifikuara/ndara 1.000.000,00 denarë, të cilat kanë për qëllim përkrahjen e këtyre aktiviteteve: planit urbanistik për fshat dhe planit urbanistik jashtë vendbanimit

Shpenzimet e ndara për shërbimet komunale në shumë prej 37.600.000,00 denarë, kanë si qëllim të ndihmojnë aktivitetet, si: mirëmbajtjen dhe sigurimin e rrugëve lokale, rrugicave dhe rregullimin e rendit të komunikacionit prej 1.300.000,00 denarë, furnizimin me ujë 1.200.000,00 denarë, ndërtimin dhe rikonstruimin e rrugicave dhe rrugëve lokale 25.500.000,00 denarë, mirëmbajtja e ndriçimit publik 7.600.000,00 denarë si dhe mirëmbajtja e hapësirave të gjelbërta si shërbime të tjera komunale kapin vlerën në 2.000.000,00 denarë,

Tabela 9. Shpenzimet sipas kompetencës së programeve – veprimtaritë komunale (shuma në denarë dhe struktura në %)

Veprimtaritë komunale	vlera	Pjesëmarja në %
J1-Furnizim me ujë	1200000	3,19
J3-Ndriçimi publik	7600000	20,21
J6-Mirëmbajtja e dhe mbrojtja e rrugëve lokale dhe rrugicave	1300000	3,46
J8-Shërbime tjera komunale	2000000	5,32
JD-Ndërtimi dhe rikonstruimi i rrugëve dhe rrugicave	25500000	67,82
Gjithsej	37600000	100,00

Në shpenzimet për mbrojtjen e ambientit jetësor në komunën e Tearcës mbizojtërojnë shpenzimet për hapësira të gjelbërta të reja ku kemi planifikuar shpenzime prej 100.000,00den.

Sa i përket mjeteve të planifikuara për realizimin e aktiviteteve kulturore, të njëjtat mund të ndahen në, aktivitete që kanë të bëjnë me manifestimet kulturore __ Mbështetje financiare për manifestimin për mërgimtarët "TEARCA FESTON ME KURBETÇINJTË", në f. Tearcë, si dhe manifestime të tjera kulturore.

Shpenzimet për sport dhe rekreacion, para së gjithash, janë të dedikuara, për klube sportive dhe mbështetje financiare për sportistë të talentuar dhe ngjarje sportive, në vlerë prej 270.000,00 denarë.

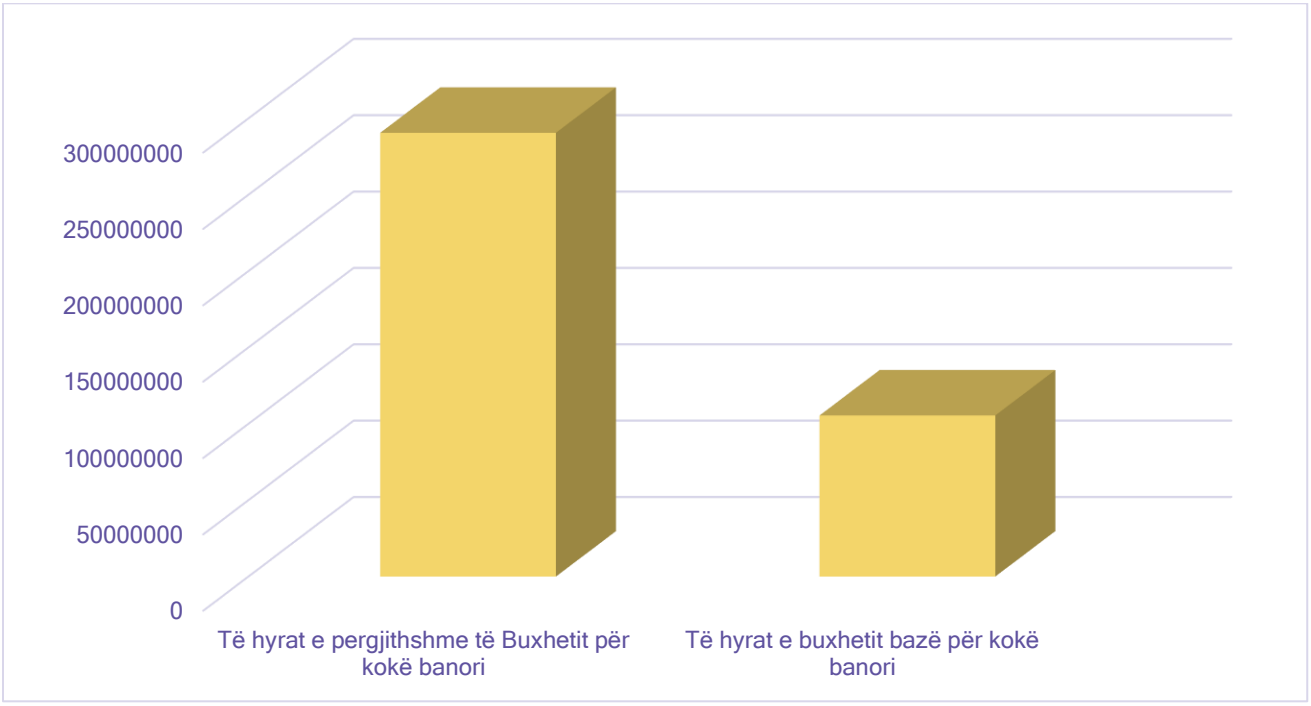
Shpenzimet e ndara për barazi gjinore arrijnë në 73.000,00 denarë, që është 0,08% nga buxheti i përgjithshëm i ndarë në programin për mundësi të barabarta.

TË HYRAT DHE SHPENZIMET E KOMUNËS PËR KOKË-BANORI

Në vitin 2024, të hyrat për kokë-banori (rezident) në komunën e Tearcës do të jenë 5.962,00 denarë, që paraqet ulje prej 1,7% në krahasim me vlerën e tyre gjatë vitit paraprak 2023.

Të hyrat	vlera	Numri i banorëve rezident në komunë	Të hyrat për kokë banori
Të hyrat e përgjithshme të buxhetit	290.582.979	17.694	16.423
Të hyrat e Buxhetit bazë	105.485.674	17.694	5.962

Grafiku 9. Të hyrate e komunës për kokë-banori (në denarë)

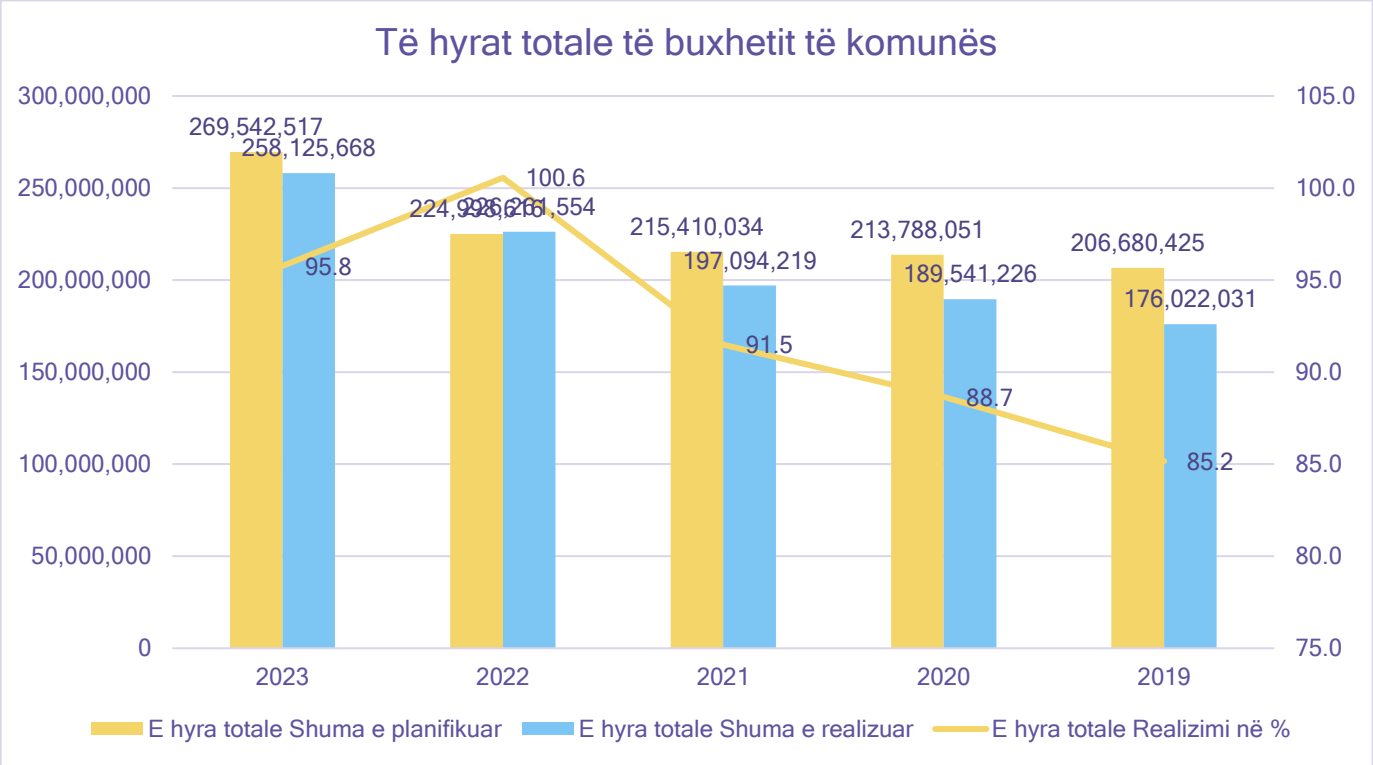
SI REALIZOHET BUXHETI KOMUNAL?

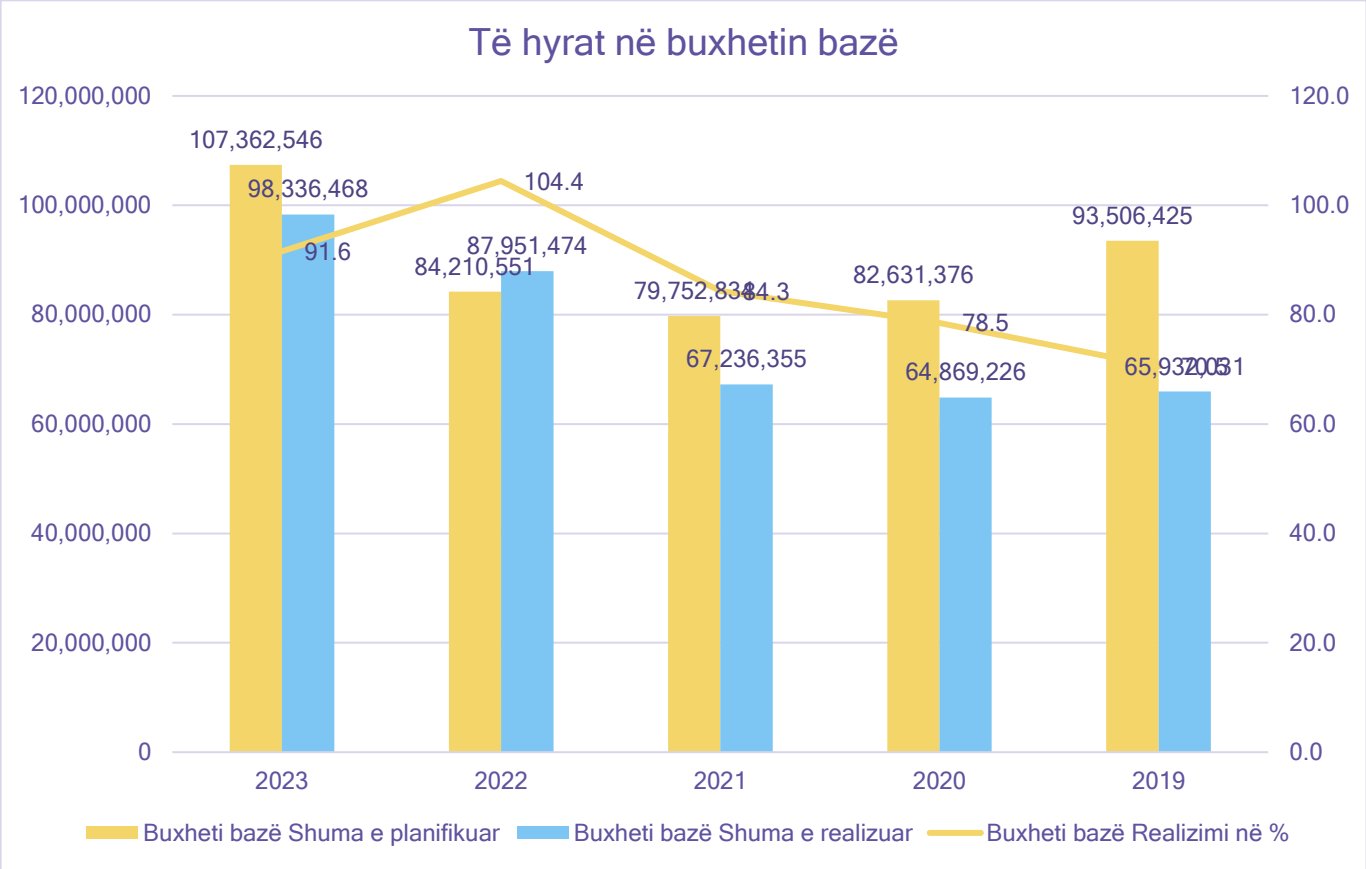
Realizimi i buxhetit komunal është një tregues i rëndësishëm që lidhet me realizimin e të hyrave dhe shpenzimeve të planifikuara në periudhën e kaluar. Gjithashtu, tregon realizimin/trendin e pritur të realizimit të buxheteve komunale. Në vijim tregohet realizimi i buxhetit bazë (zotërues) të komunës dhe buxhetit të përgjithshëm të komunës si në aspektin e të hyrave ashtu edhe në aspektin e shpenzimeve. Realizimi i të hyrave vetanake në periudhën 2019-2023 tregon trend rritës. Të hyrat e përgjithshme të komunës së Tearcës në vitin 2023 arritën në 258.125.668,00 denarë, që do të thotë rritje prej 14% në krahasim me vitin 2022

Tabela 11. Të hyrat e planifikuara dhe të realizuara të komunave

Llogaria hyrëse	Të hyrat në Buxhetin themelor			Të hyrat totale të buxhetit të komunës		
Viti	Shuma e planifikuar	Shuma e realizuar	Realizimi në %	Shuma e planifikuar	Shuma e realizuar	Realizimi në %
2023	107.362.546	98.336.468	91,6	269.542.517	258.125.668	95,8
2022	84.210.551	87.951.474	104,4	224.998.616	226.261.554	100,6
2021	79.752.834	67.236.355	84,3	215.410.034	197.094.219	91,5
2020	82.631.376	64.869.226	78,5	213.788.051	189.541.226	88,7
2019	93.506.425	65.932.031	70,5	206.680.425	176.022.031	85,2

Grafiku 10. Të hyrat totale të planifikuara dhe të realizuara dhe të hyrat nga buxheti bazë për periudhën 2019-2023 (në denarë dhe struktura në %)

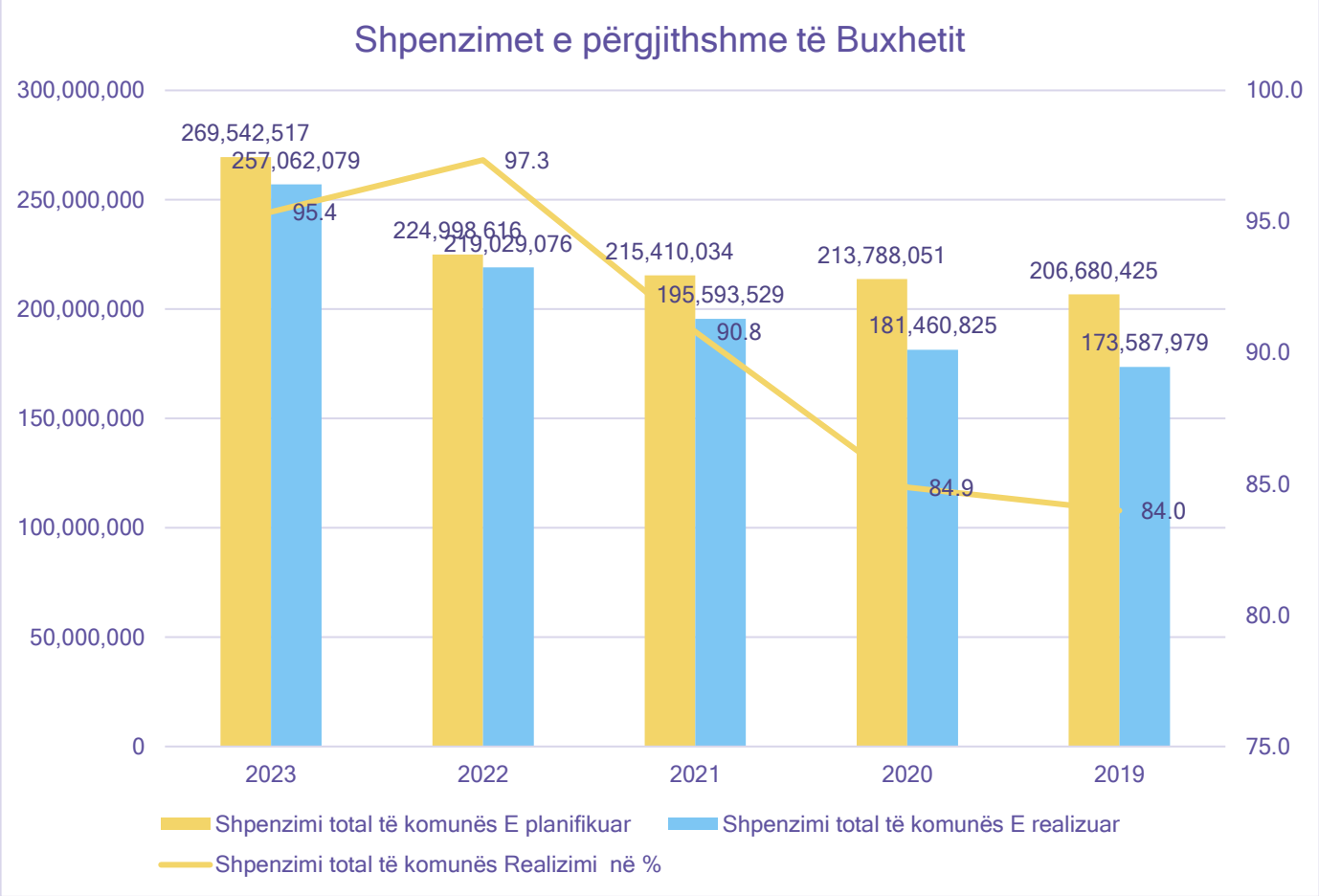

Të hyrat në buxhetin bazë
120,000,000
100,000,000
80,000,000
60,000,000
40,000,000
20,000,000
0
120.0
100.0
80.0
60.0
40.0
20.0
0.0
107,362,546
98,336,468
91.6
84,210,551
87,951,474
104.4
79,752,834
67,236,355
84.3
82,631,376
64,869,226
78.5
93,506,425
65,937,031
2023
2022
2021
2020
2019
Buxheti bazë Shuma e planifikuar
Buxheti bazë Shuma e realizuar
Buxheti bazë Realizimi në %

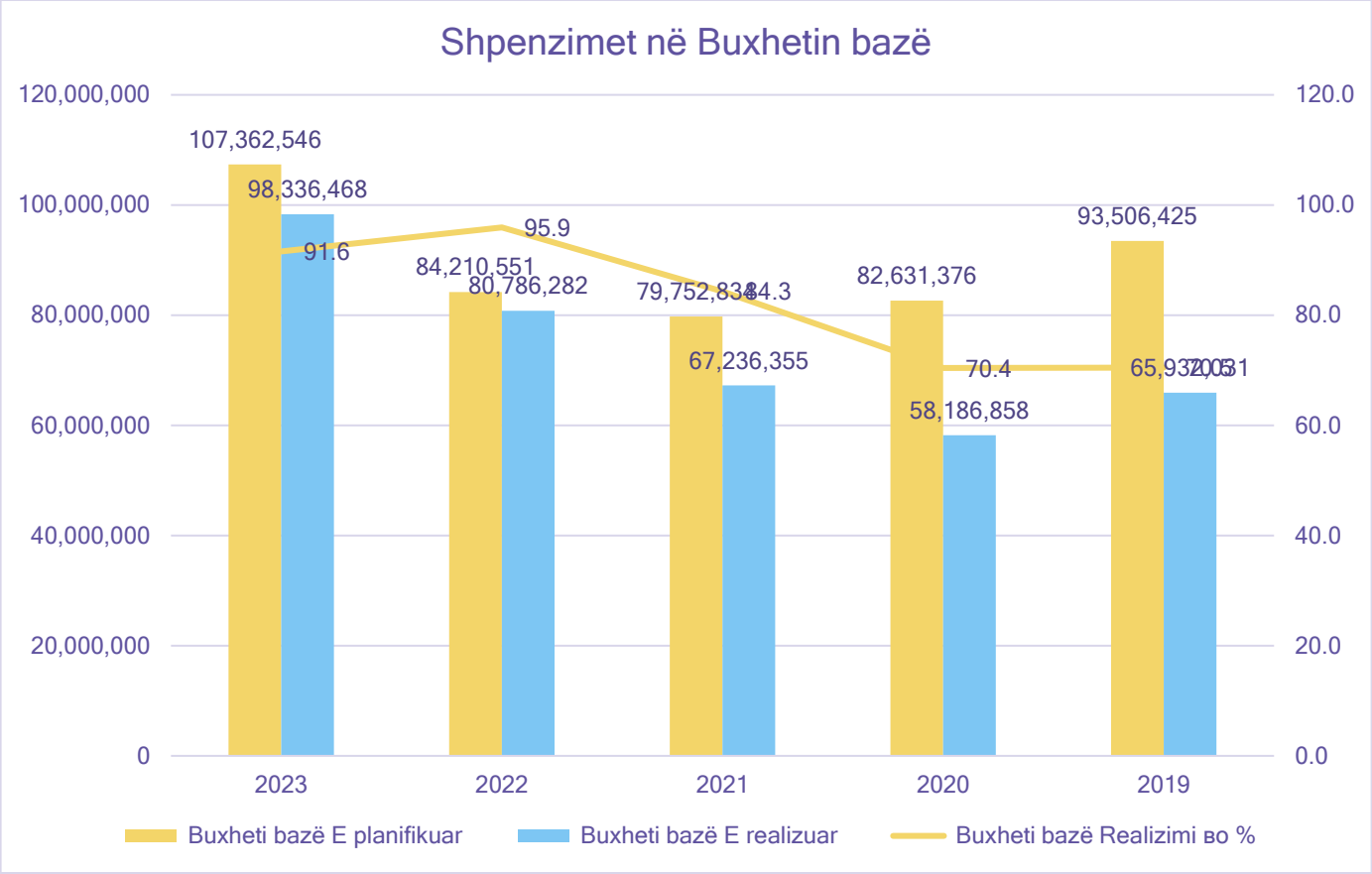
Realizimi i shpenzimeve totale të komunës së Tearcës në vitin 2023 arinë në 257.062.079,00 denarë, që paraqet një rritje prej 17% krahasuar me vitin 2022.

Tabela 12. Shpenzimet totale të planifikuara dhe të realizuara dhe shpenzimet nga buxheti themelor për periudhën 2018-2022

Llogaria dalëse	Shpenzimet e Buxhetit bazë			Shpenzimi total të Buxhetit të komunës		
Viti	E planifikuar	E realizuar	Realizimi во %	E planifikuar	E realizuar	Realizimi në %
2023	107.362.546	98.336.468	91,6	269.542.517	257.062.079	95,4
2022	84.210.551	80.786.282	95,9	224.998.616	219.029.076	97,3
2021	79.752.834	67.236.355	84,3	215.410.034	195.593.529	90,8
2020	82.631.376	58.186.858	70,4	213.788.051	181.460.825	84,9
2019	93.506.425	65.932.031	70,5	206.680.425	173.587.979	84,0

Grafiku 11. Shpenzimet totale të planifikuara dhe të realizuara nga buxheti themelor për periudhën 2019-2023 (në denarë dhe struktura në %)

Shpenzimet në Buxhetin bazë
120,000,000
100,000,000
80,000,000
60,000,000
40,000,000
20,000,000
0
120.0
100.0
80.0
60.0
40.0
20.0
0.0
107,362,546
98,336,468
91.6
84,210,551
80,786,282
95.9
79,752,834
67,236,355
84.3
82,631,376
58,186,858
70.4
93,506,425
65,93
2023
2022
2021
2020
2019
Buxheti bazë E planifikuar
Buxheti bazë E realizuar
Buxheti bazë Realizimi во %

DOKUMETET BUXHETORE KYÇE-si mundet qytetarët të përcjellin realizimin e buxhetit komunal?

Cilat janë dokumentet buxhetore kyçe?

- **Kalendari Buxhetor** përcakton afatet për planifikimin e buxhetit të përgjithshëm, ku do të përfshihen aktivitetet e lidhura me përgatitjen e buxhetit, realizimi i buxhetit sipas raporteve financiare ose ndjekja e realizimit të buxhetit nga administrata komunale.
- **Qarkulluesi buxhetor** përmbanë udhëzimet për përpunimin e propozim-buxhetit nga ana e përdoruesve buxhetorë dhe i dorëzohet Ministrisë së financave
- **Propozim-buxheti** përgatitet nga kryetari i komunës (administrata komunale) në të cilin planifikohen të hyrat vjetore dhe shpenzimet vjetore dhe i cili duhet të miratohet nga Këshilli i Komunës.
- **Propozim-plani i programeve për zhvillim** përmbanë projekcionet afatmesme të mjeteve të miratuara sipas njësive buxhetore, programeve dhe nënprogrameve, vitët që ato do të realizohen dhe burimet të financimit, përkatësisht buxhetet.
- **Buxheti** wshtw akt i pushtetit lokal me tw cilin, planifikohen tw hyrat vjetore dhe shpenzimeve tjera dhe miratohen shpenzimet vjetore dhe të dalat tjera tw shtetit ose tw komunws.
- **Raportet mujore** i përmbajnë të dhënat e përgjitshme operative-rrjedhëse të të hyrave dhe shpenzimeve kapitale të muajit paraprak me të cilat lidhet periudha e raportimit.
- **Raporti kuartet K1** I përmbanë të dhënat e përgjithshme operative-rrjedhëse të të hyrave dhe shpenzimeve kapitale të tre muajve paraprakë për të cilën ka të bëjë periudha raportuese, në pajtim me klasifikimin ekonomik të të hyrave dhe shpenzimeve sipas llogarive dhe përmbledhjes
- **Raporti kuartet K2** I përfshijnë të dhënat për të gjithë detyrimet e pashlyera, si dhe detyrimet e pashlyera sipas llojeve dhe pikëpamjeve. me gjendjen e ditës së fundit nga kuarteti paraprak.
- **Raporti kuartet K3** I përmbanë të dhëna për huamarrjen dhe informacione për ndryshimet në gjendjen e secilës huamarrje në kuartetin paraprak, si dhe ndryshimet në gjendjen e garancive të lëshuara dhe të dhëna për borxhin e ndërmarrjeve publike që janë themeluar nga komunat.
- **Raporti gjysmëvjetor** përmbanë të dhënat e përgjithshme operative-rrjedhëse, të hyrat dhe shpenzimet kapitale për gjashtë muajtë paraprakë me të cilat lidhet periudha e raportimit.

- **Raporti vjetor** përmbanë të dhënat operative-rrjedhëse totale, të hyrat dhe shpenzimet kapitale për një vjet me të cilat lidhet periudha e raportimit.